

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5390-

15. november 2023

Representantforslag 8:23 S (2023-2024) om styrking av bemanningsnormen i barnehagene

Barnehagen er en av våre viktigstefellesarenaer. Det er godt dokumentert at barns opplevelser og erfaringer i småbarnsalderen har stor betydning for barnets videre utvikling. Som representantene peker på, er tilstrekkelig antall ansatte i barnehagen og ansatte med god kompetanse grunnleggende for at barna skal kunne få et godt pedagogisk tilbud, som ivaretar barnas behov for trygghet, omsorg, lek, læring og danning. Jeg er enig med representantene i at det er viktig å jobbe for å sikre at det er nok ansatte på jobb og styrke barnehagelærerandelen i barnehagene.

Flere i barnehagesektoren har den siste tiden satt en særlig presset arbeidshverdag på dagsorden, preget av høyt sykefravær og bemanningsutfordringer. Regjeringen ser alvorlig på denne situasjonen. Gode barnehager for barna må også være gode arbeidsplasser for de ansatte. Det er viktig å presisere at barnehagene ikke er alene om å slite med ha nok bemanning for tiden. Vi ser det også innenfor områder som skole, helse og omsorg.

Barnehageeier er ansvarlig for å sørge for at bemanningen er tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Det innebærer at eier må sørge for at det er nok ansatte på jobb til at tilbudet til barna er i tråd med rammeplanen. Dette kravet i barnehageloven gjelder uavhengig av bemanningsnormen og skal være oppfylt i hele åpningstiden, også ved sykdom og annet fravær. Bemanningen skal vurderes ut fra barnegruppens størrelse og barnas behov. Barnehageeier må sette inn vikarer ved behov og vurdere hvor lange åpningstider barnehagene skal ha, sett i forhold til antall ansatte. Det må settes inn særlig innsats i barnehager der det er høyt sykefravær over lengre tid, og jobbes med å få ned sykefraværet og arbeidspresset for de ansatte.

Nasjonale myndigheter har ansvar for å legge de overordnende rammene slik at eierne kan ta dette ansvaret på en god måte. Som representantene peker på, har allerede regjeringen styrket finansieringen av pedagog- og bemanningsnormene. I statsbudsjettet for 2022 økte regjeringen kommunenes frie inntekter med 100 mill. kroner for å legge til rette for flere pedagoger i barnehagene utover dagens pedagognorm. I tillegg ble den generelle veksten i frie inntekter til kommunene i 2022 på 4,5 mrd. kroner delvis begrunnet fordi man ønsket å ta hensyn til kommunens kostnader til økt grunnbemanning og flere barnehagelærere de siste årene. I 2022 ble det også opprettet et eget øremerket tilskudd til økt pedagogtetthet i barnehager i levekårsutsatte områder. Samlet sett mener jeg derfor at denne regjeringen har lagt godt til rette for at kommunene skal kunne ha god bemanning i barnehagene.

Regjeringen har lagt frem to barnehagestrategier som synliggjør regjeringens ambisjoner for de ansattes kompetanse. Første skritt på veien er regjeringens mål om at minst 50 prosent av de ansatte skal være barnehagelærere og minst 25 prosent av de ansatte skal være barne- og ungdomsarbeidere. Regjeringens langsiktige mål om 60 prosent barnehagelærere er et viktig signal for hvordan vi ønsker at barnehagesektoren skal utvikle seg frem mot 2030.

Utfordringer med rekrutteringen til barnehagelærerutdanningen bekymrer regjeringen. Det vil kunne gjøre det mer krevende å oppfylle regjeringens ambisjoner for de ansattes kompetanse, men vi mener likevel at ambisjonene er viktige å holde fast ved. Sammen med forsknings- og høyere utdanningsministeren, og i samarbeid med partene i barnehagesektoren har vi satt i gang et arbeid for å rekruttere og beholde flere lærere, og vi skal lage en strategi, hvor målet er at flere skal få lyst til å velge barnehagelærerutdanning, ta jobb i barnehagen, og ønske å bli der. Strategien vil også omhandle lærere i skolen.

Regjeringen har også nylig sendt på høring nytt regelverk for styring og finansiering av barnehagesektoren. Regjeringen forslår blant annet å gi kommunene flere virkemidler for å kunne styre barnehagesektoren i egen kommune. Vi foreslår et nytt tilskuddssystem for private barnehager, som blant annet gjør at kommunen kan styrke bemanningen der behovene er størst. Forslaget legger også til rette for at private barnehager skal være gode arbeidsplasser, ved at kommunene for første gang skal vektlegge ansattes lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår i utmålingen av tilskudd.

Fra 1. august i år innførte regjeringen en tydeliggjøring av bestemmelsen om krav til styrer. Den nye bestemmelse stiller krav om at hver barnehage skal ha en styrer og at styreren skal ha daglig kontakt med og oppfølging av hver barnehage. Det er også tydeliggjort at det kun er unntaksvis mulighet for å samordne styrerressurser i styrerteam, eller ved at en styrer har ansvar for flere små barnehager.

Undersøkelser viser at barnehageansatte bruker mye tid på administrative og praktiske oppgaver, og at det stjeler tid fra det direkte arbeidet med barna og andre viktige kjerneoppgaver. Mindre enn 50 prosent av tiden går til pedagogisk aktivitet med barna. Styrene bruker også stadig mer tid på administrative oppgaver, og det blir mindre til å veilede ansatte. God organisering av barnehagehverdagen og gode rutiner kan bidra til å

utnytte ressurser på en bedre måte og gi personalet tid og rom til å være med barnegruppa. Det så vi eksempler på under pandemien da flere barnehager tilpasset tidsbruken i perioder når de slet med lav bemanning.

I regjeringsplattformen fremhever regjeringen at vi vil gjennomgå oppgaver som tar ansatte bort fra barna. Dette er et arbeid som må gjøres i samarbeid med partene. Bemanning har allerede vært tema i møter med Nasjonalt barnehageforum, som består av partene i sektor. I forrige møte i forumet, som var i juni, ble det lagt fram og gitt innspill til forskning på organisering av barnehagehverdagen. Regjeringen vil fortsette dialogen med partene i forumet.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur